

Samenvattend verslag vergadering Verantwoordingsorgaan (VO) 13 oktober 2023

Op 23 juni 2023 heeft het VO achtereenvolgens overleg gehad met het Algemeen Bestuur (AB) en met de niet-uitvoerende bestuurders (NUB) vanuit hun rol als toezichhouders van het pensioenfonds. In dit verslag treft u een samenvatting van de onderwerpen die besproken zijn.

Overleg met het Algemeen Bestuur

1. Mededelingen

De heer Van Capelleveen stelt zich voor aan het VO. Mevrouw Schellekens geeft een toelichting op de ontwikkelingen rondom het bestuursbureau. De heer Munnik treedt per 1 november 2023 in dienst als integraal risicomanager. Per 1 november 2023 wordt vermogensbeheer versterkt met de heer Wahlen. De heer Loenen is de tijdelijke opvolger van mevrouw Wisselink, het bestuursbureau is in een ver gevorderd stadium voor vaste opvolging. Mevrouw Godijn treedt 16 oktober 2023 aan als bestuurssecretaris voor het VO en het NUB.

2. STRATEGISCHE FOCUSTHEMA'S

Gerichte voorbereiding transitie nieuwe pensioenstelsel

Stand van zaken

De UB licht aan de hand van een presentatie de voortgang rondom het strategische focusthema Gerichte voorbereiding transitie nieuwe stelsel toe. De routekaarten en belangrijkste punten worden besproken en de planning en realisatie van taken van de werkgroepen worden getoond. Daarnaast hebben de cao-partijen inmiddels besloten de Wtp-regeling bij RPF onder te brengen. De contractbesprekingen met Achmea Pensioenservices (APS) zijn gestart. Het VO merkt op dat de Commissie Pensioen technische zaken goed is geïnformeerd over de voortgang rondom het Wtp-traject. De commissie is tevreden met de oriëntatie op een eventueel plan B en de aandacht voor datakwaliteit en onderschrijft het belang hiervan voor een goede implementatie van de pensioenregeling.

Strategie 2030

Stand van zaken

De UB behandelt de stand van zaken omtrent het strategische focusthema Strategie 2030 aan de hand van de routekaart en de reeds gezette stappen. Het VO zal verder in detail worden bijgepraat wanneer er door het bestuur een keuze is gemaakt voor een strategie. Naar verwachting zal dit tegen het einde van het jaar zijn.

Toekomstbestendig beleggingsbeleid

Stand van zaken

De UB licht de routekaart van Toekomstbestendig beleggingsbeleid toe. Tijdens de AB vergadering zijn de herijkte beleggingsovertuigingen vastgesteld. Deze zullen op de website worden gepubliceerd. In het AB is ook gesproken over de MVB visie. Het bestuur had hier nog feedback op en dit onderwerp komt in december terug op tafel om vast te stellen. Dit zal dan in combinatie met het meerjarenplan MVB worden gepresenteerd. Tenslotte vertelt de UB dat er voor dit moment geen grote wijzigingen worden verwacht uit de herijking van het balansrisicoraamwerk. Het VO en AB bespreken het risicodashboard, deze geeft een eerste inschatting gedaan door de verschillende werkgroepen. De werkgroepen beoordelen binnenkort of de juiste kleuren aan het risicodashboard zijn toegekend. Naar aanleiding van vragen van het VO wordt stilgestaan bij de bescherming van de dekkingsgraad. Het risico dat de dekkingsgraad sterk daalt als gevolg van een economische omstandigheid blijft aanwezig en heeft bij manifestatie ook impact op de invaardekkingsgraad. De bescherming van de dekkingsgraad is een onderwerp dat momenteel wordt besproken.

De UB voegt toe dat het balansrisicoraamwerk is bedoeld om de dekkingsgraad te beschermen. In dit raamwerk zitten echter aannames voor de lange termijn. Bij het dichterbij komen van het invaarmoment wordt een afweging gemaakt of het beschermen van de dekkingsgraad verstandig is. Dan kan het risico op een te lage invaardekkingsgraad worden geaccepteerd of er moet expliciet worden gestuurd op een invaardekkingsgraad door een bescherming te kopen met bijvoorbeeld derivaten. Het sturen op een invaardekkingsgraad is momenteel niet aan de orde, dit kan pas worden gedaan bij het hebben van een intentie tot invaren. Desgevraagd geeft de UB aan dat het standpunt van het AB rondom beleggen in fossiele brandstof onveranderd is ten opzichte van de meest recente bespreking met het VO. Het standpunt van het AB is dat er meer verandering teweeg kan worden gebracht als een dialoog wordt aangegaan met een dreiging van uitsluiting, in plaats van een directe uitsluiting. Een uitvraag onder deelnemers met betrekking tot beleggen in fossiele brandstof leverde een vergelijkbaar standpunt op.

3. Bestuur en beleid

Evaluatie Beleggings- en Balansbeheercommissie (BBC)

De UB geeft aan dat in het kader van de verbetering van de governance van RPF commissies zijn geëvalueerd. De evaluatie van de BBC is in de zomer van 2023 gestart met als doel het besluitvormingsproces en de voorbereiding hiervan zo zorgvuldig mogelijk te laten plaatsvinden. Eind september 2023 heeft het AB besloten de BBC te laten bestaan en dat het UB-lid vermogensbeheer de voorstellen doet aan de BBC en het AB. Het streven is het BBC-reglement eind 2023 te hebben afgerond.

Geschiktheidsbeleid

De UB licht toe dat het geschiktheidsbeleid is geëvalueerd, de laatste versie stamde uit 2017. DNB en AFM hebben de regels geschiktheid aangepast, dus is een actualisatie van geschiktheidsbeleid van RPF wenselijk. Het evaluatieproces is onder externe begeleiding uitgevoerd op basis van de nieuw opgestelde handreikingen van de Pensioenfederatie. Het AB heeft het geschiktheidsbeleid meermaals besproken en geactualiseerd. De verwachting is dat het VO het adviesverzoek voor onderdelen van het AB eind 2023 ontvangt, waarna eventuele implementatie volgt. Vanuit het VO wordt aangegeven dat het onderwerp tijdens het informele overleg al aan de orde is geweest. De geschiktheidseisen van

de VO-leden worden door het VO nog nader besproken, omdat eventuele uitsluiting van potentiële VO-leden door te hoge eisen wellicht niet wenselijk is.

Representativiteit VO

De UB licht toe dat in het VO een vacature bestaat sinds het vertrek van de heer Lagerweij. In overleg met het bestuur heeft het de voorkeur om de representativiteit van het VO verder te versterken door een nieuw VO-lid aan te trekken uit 1 van de leeftijdsgroepen die nog niet in het VO vertegenwoordigd is. Daarom zullen deelnemers uit leeftijdscohorten die ondervertegenwoordigd zijn in het VO, worden gevraagd zich als lid voor het VO te melden. Dit om de representativiteit van het VO te vergroten. Daarnaast speelt de vraag of slapers in het VO moeten worden vertegenwoordigd. Het AB heeft besloten dat het wenselijk is dat een actieve deelnemer zitting neemt in het VO, om de representativiteit van het VO te vergroten. Het opnemen van een slaper als VO-lid is momenteel in strijd met de wet en de statuten, wegens de huidige samenstelling van het VO. Daarnaast heeft een slaper geen ander belang dan deelnemers of pensioengerechtigden. Het toevoegen van een slaper als VO-lid voegt niet direct waarde toe. In het kader van de Wtp heeft de Vereniging van Gepensioneerden Rabobank (VG-Rabobank), waarin ook slapers zijn vertegenwoordigd, hoorrecht verkregen.

Punten uit oordeel VO jaarverslag 2022

De UB licht toe hoe het AB aandacht heeft geschonken aan de aandachtspunten van het VO uit het jaarverslag 2022. Een VO-lid zal wederom de werkzaamheden rondom het jaarverslag van het VO over 2023 coördineren. De bestuurssecretarissen nemen contact met haar op.

4. *RAPPORTAGES*

Integrale kwartaalrapportage Q2 2023

De UB licht de belangrijkste punten uit de kwartaalrapportage Q2 2023 toe aan de hand van de managementsamenvatting. Het VO vraagt het AB naar de status m.b.t. risicobeheersing. De UB geeft aan dat RPF in eerste instantie een relatief lang wervingsproces voor een eerstelijns (integraal) risicomanager kende. Daarnaast heeft PR2023 veel tijd en aandacht van het AB gehad, waardoor minder tijd en aandacht aan risico's kon worden besteed.

Wel was voldoende aandacht voor risicobeheersing en inmiddels zijn bepaalde risicozaken geregeld, zoals de aanstelling van een nieuwe integraal risicomanager. Deze opmerkingen worden wel genuanceerd: door aan te geven dat de opmerkingen zijn gemaakt op het moment dat net bekend werd, dat mevrouw Wisselink én de heer Wenting bij RPF vertrokken. Inmiddels is op deze punten actie ondernomen en daarom moeten de opmerkingen in dat perspectief worden gezien.

Compliancerapportage Q2 2023

De Compliance Officer licht de compliancerapportage toe. Hierover zijn vanuit het VO geen opmerkingen en/of vragen. De rapportage is eerder toegelicht en besproken in de VO commissie Risico en Compliance.

Privacyrapportage 2022

De Compliance Officer licht de privacyrapportage toe. Hierover zijn vanuit het VO geen opmerkingen en/of vragen. Ook deze rapportage is eerder besproken en toegelicht in de VO commissie Risico en Compliance.

Klachtenrapportage Q2 2023

De UB licht toe dat in verband met de gedragslijn Goed omgaan met klachten, die per 1 januari 2024 ingaat, in 2023 wijzigingen zijn doorgevoerd in het klachtenbeleid en -proces. Het VO heeft over het nieuwe beleid en proces in de zomer een positief advies gegeven. Een verandering is dat er voortaan op kwartaalbasis wordt gerapporteerd in plaats halfjaarlijks. De UB bespreekt de belangrijkste punten uit de klachtenrapportage van Q2 2023.

N.a.v. een vraag van de VO commissie Algemene zaken en Governance is navraag gedaan bij het Bestuursbureau. De negen klachten over (de werking van) het deelnemersportaal zijn erg divers van aard. Er is dus geen extra aandacht vereist voor het portaal.

5. Rondvraag en sluiting

Het Bestuursbureau en Montae & Partners hebben het VO een toelichting op het risicopreferentieonderzoek (RPO) gegeven. Tijdens de studiedag van het VO vindt extra verdieping op het RPO en met name op de werkhypothese plaats. Het VO is benieuwd of bij Syntrus Achmea Real Estate & Finance extra risico's ten aanzien van het buitenlands vastgoed bestaan, dit naar aanleiding van de evaluatie governance internationaal vastgoed. De UB geeft aan dat op korte termijn geen risico's bestaan en dat enkel is beoordeeld of de huidige inrichting nog werkt.

Overleg met de Niet-Uitvoerend bestuurders

1. INTERN TOEZICHT

Verdeling aandachtsgebieden intern toezicht

De NUB licht toe dat in de NUB-vergadering van 26 september 2023 de gewijzigde verdeling van de aandachtsgebieden van intern toezicht is vastgesteld, naar aanleiding van de personele wijzigingen binnen het bestuur. Toegevoegd wordt dat de NUB-leden momenteel bezig zijn met de samenstelling van de AC, op basis van eerdere besluitvorming over de inrichting van de AC. Begin 2023 is begonnen met de implementatie van het vastgestelde beleid. De AC bestaat momenteel nog enkel uit NUB-leden. In de nieuwe opzet nemen maximaal 3 niet-uitvoerende bestuursleden en maximaal 3 externe leden zitting in de AC. Het proces is opgestart om een extern lid te werven met een risicomanagement profiel.

Stand van zaken intern toezicht 2023

De NUB licht het intern toezichtverslag over Q2 2023 van het aandachtsgebied beleggingen & balansbeheer toe. Het VO vraagt of het NUB ook risico's ziet op het gebied van internationaal vastgoed. De NUB geeft aan dat het risico hierbij vooral speelt op governancegebied en dat niet zo zeer sprake is van een financieel risico. N.a.v. een vraag van het VO hoe het NUB kijkt naar het spanningsveld tussen rendement en impact bij impactbeleggingen wordt aangegeven dat impact niet per se ten koste van het rendement gaat en dat voorbeelden zijn te noemen van impactbeleggingen waarop uitzonderlijk veel rendement is gemaakt.

De NUB licht de ontwikkelingen in Q2 2023 op het interntoezichtgebied governance, bedrijfsvoering en strategie 2030 toe. Het VO heeft hierover geen vragen of opmerkingen.

De NUB licht de ontwikkelingen in Q2 2023 op het interntoezichtgebied beheersing uitbesteding & informatietechnologie toe. Het VO onderschrijft het belang van de aandacht die wordt geschonken aan APS en de oriëntatie op een eventueel plan B. Het VO vraagt in hoeverre DNB eisen stelt aan een eventueel plan B. De NUB geeft aan dat DNB zich hierbij enkel richt op pensioenfonds zelf en de verantwoordelijkheden van de fondsen.

De NUB licht de rapportage over Q2 2023 van het interntoezichtgebied adequate risicobeheersing toe. Desgevraagd geeft hij aan dat de aandachtspunten zijn dat genoeg personeel voor risicobeheersing moet worden ingezet en dat de risico's goed moeten worden vastgelegd.

De NUB geeft een toelichting op de rapportage over Q2 2023 van het interntoezichtgebied sturings- en verantwoordingsinformatie. Het VO heeft hierover geen vragen of opmerkingen.

De rapportage over Q2 2023 van het interntoezichtgebied transitie nieuwe pensioenstelsel toe wordt toegelicht door de NUB. Het VO heeft hierover geen vragen of opmerkingen.

2. BESTUURLIJKE ONTWIKKELINGEN

Stand van zaken invulling vacature NUB namens werkgever

De voorzitter geeft aan dat dit agendapunt is besproken in de vergadering van het VO en het AB voorafgaand aan de huidige vergadering

Voorgenomen besluit tot wijziging beloningsbeleid RPF

In het beloningsbeleid van RPF staat dat het beleid minstens driejaarlijks moet worden geëvalueerd. RPF heeft een beperkte evaluatie gedaan. Het VO zal advies worden gevraagd m.b.t. de voorgenomen wijzigingen m.b.t. het beloningsbeleid.

Daarnaast vindt het NUB een complete evaluatie van het beloningsbeleid na ingang van het nieuwe pensioenstelsel raadzaam.

Het NUB doet op korte termijn een formeel adviesverzoek aan het VO inzake het voorgenomen besluit omtrent de wijzigingen in het beloningsbeleid.

De VO-voorzitter neemt contact op met de voorzitter als het VO het adviesverzoek heeft ontvangen, om een deadline voor het advies af te spreken.

3. RONDVRAAG EN SLUITING

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.